

Raad van de
Europese Unie

Brussel, 1 februari 2024
(OR. en)

5999/24

**Interinstitutioneel dossier:
2024/0029 (COD)**

**POLCOM 36
COEST 88
CODEC 226
AGRI 70**

VOORSTEL

van:	de secretaris-generaal van de Europese Commissie, ondertekend door mevrouw Martine DEPREZ, directeur
aan:	mevrouw Thérèse BLANCHET, secretaris-generaal van de Raad van de Europese Unie
nr. Comdoc.:	COM(2024) 51 final
Betreft:	Voorstel voor een VERORDENING VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD inzake tijdelijke handelsliberaliseringsmaatregelen boven op de handelsconcessies die op producten uit de Republiek Moldavië van toepassing zijn krachtens de Associatieovereenkomst tussen de Europese Unie en de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie en hun lidstaten, enerzijds, en de Republiek Moldavië, anderzijds

Hierbij gaat voor de delegaties document COM(2024) 51 final.

Bijlage: COM(2024) 51 final

EUROPESE
COMMISSIE

Brussel, 31.1.2024
COM(2024) 51 final

2024/0029 (COD)

Voorstel voor een

VERORDENING VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

inzake tijdelijke handelsliberaliseringsmaatregelen boven op de handelsconcessies die op producten uit de Republiek Moldavië van toepassing zijn krachtens de Associatieovereenkomst tussen de Europese Unie en de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie en hun lidstaten, enerzijds, en de Republiek Moldavië, anderzijds

TOELICHTING

1. ACHTERGROND VAN HET VOORSTEL

• Motivering en doel van het voorstel

De niet-uitgelokte en ongerechtvaardigde aanvalsoorlog van Rusland tegen Oekraïne die op 24 februari 2022 begon, blijft ernstige negatieve gevolgen hebben voor het vermogen van de Republiek Moldavië (“Moldavië”) om handel te drijven met de rest van de wereld. Moldavië heeft een deel van zijn buitenlandse handel naar of via de EU kunnen verleggen, deels als gevolg van de tijdelijke handelsliberaliseringsmaatregelen die de EU sinds juli 2022 heeft genomen. Daarnaast speelt Moldavië een belangrijke rol bij het functioneren van de solidariteitscorridors tussen de EU en Oekraïne door de doorvoer van Oekraïense invoer en uitvoer over zijn grondgebied te vergemakkelijken, bijvoorbeeld via de uitvoering van de overeenkomst tussen de EU en Moldavië inzake goederenvervoer over de weg¹.

Verordening (EU) 2023/1524 van het Europees Parlement en de Raad van 20 juli 2023² inzake tijdelijke handelsliberaliseringsmaatregelen boven op de handelsconcessies die op producten uit Moldavië van toepassing zijn krachtens de Associatieovereenkomst tussen de EU en de Republiek Moldavië (“de Associatieovereenkomst”) – waarbij een diepe en brede vrijhandelsruimte tot stand is gebracht – is op 25 juli 2023 in werking getreden en zal tot en met 24 juli 2024 van kracht zijn. Deze maatregelen hebben de Moldavische producenten flexibiliteit en zekerheid geboden, de handelsbetrekkingen van Moldavië met de EU verder verdiept en de economie van Moldavië ondersteund.

De situatie blijft echter uiterst problematisch en daarom heeft Moldavië de EU verzocht de huidige voorwaarden te handhaven om het land in staat te stellen zijn handel met de EU, en met de rest van de wereld via de EU, voort te zetten.

Gezien de aanhoudende aanvalsoorlog van Rusland tegen Oekraïne en de doorlopende impact daarvan op Moldavië, en gezien het feit dat Moldavië in juni 2022 de status van kandidaat-lidstaat van de EU heeft gekregen en dat in december 2023 toetredingsonderhandelingen zijn geopend, stelt de Commissie een verordening van het Europees Parlement en de Raad voor tot verlenging van deze handelsliberaliseringsmaatregelen voor een periode van één jaar vanaf de datum waarop de huidige maatregelen vervallen (d.w.z. vanaf 25 juli 2024). De maatregelen moeten de vorm aannemen van een tijdelijke schorsing van alle nog bestaande douanerechten in het kader van titel V van de Associatieovereenkomst. Dit betreft groenten en fruit waarvoor het stelsel van invoerprijzen geldt en zeven landbouwproducten waarvoor tariefcontingenten

¹ Zie Besluit (EU) 2022/1165 van de Raad van 27 juni 2022 inzake de ondertekening, namens de Unie, en de voorlopige toepassing van de Overeenkomst betreffende het goederenvervoer over de weg tussen de Europese Unie en de Republiek Moldavië (PB L 181 van 7.7.2022, blz. 1) en Besluit (EU) 2022/2417 van de Raad van 5 december 2022 inzake de sluiting, namens de Europese Unie, van de Overeenkomst tussen de Europese Unie en de Republiek Moldavië betreffende het goederenvervoer over de weg (PB L 318 van 12.12.2022, blz. 1), alsmede Besluit nr. 2/2022 van het bij de Overeenkomst tussen de Europese Unie en de Republiek Moldavië inzake goederenvervoer over de weg opgerichte gemengd comité van 15 december 2022 betreffende de voortzetting van de Overeenkomst (PB L 79 van 17.3.2023, blz. 185).

² Verordening (EU) 2023/1524 van het Europees Parlement en de Raad van 20 juli 2023 inzake tijdelijke handelsliberaliseringsmaatregelen boven op de handelsconcessies die op producten uit de Republiek Moldavië van toepassing zijn krachtens de Associatieovereenkomst tussen de Europese Unie en de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie en hun lidstaten, enerzijds, en de Republiek Moldavië, anderzijds (PB L 185 van 24.7.2023, blz. 1).

gelden (tomaten, knoflook, druiven voor tafelgebruik, appels, kersen, pruimen en druivensap).

Door deze tijdelijke en uitzonderlijke maatregelen kunnen de bestaande handelsstromen van Moldavië naar de EU worden bestendigd, wat de Moldavische economie zal ondersteunen. Dit strookt met een belangrijke doelstelling van de Associatieovereenkomst, namelijk de voorwaarden te scheppen voor sterkere economische banden en handelsrelaties met het oog op de geleidelijke integratie van Moldavië in de interne markt van de EU, en bij te dragen tot de versterking van de democratie en de politieke, economische en institutionele stabiliteit in Moldavië.

De handelsliberaliseringsmaatregelen waarin dit voorstel voor een verordening voorziet, stroken met artikel 2 van de Associatieovereenkomst, dat voorziet in de eerbiediging van de democratische beginselen, de mensenrechten en de fundamentele vrijheden, alsmede de bestrijding van de verspreiding van massavernietigingswapens, daarmee verband houdende materialen en de overbrengingsmiddelen daarvoor. Bovendien verbinden de partijen zich krachtens hetzelfde artikel met name tot de eerbiediging van de rechtsstaat en goed bestuur, de bestrijding van corruptie, al dan niet georganiseerde criminele activiteiten – met inbegrip van transnationale activiteiten – en terrorisme, en de eerbiediging van de beginselen van duurzame ontwikkeling en effectief multilateralisme. De handelsliberaliseringsmaatregelen zelf zouden afhankelijk moeten zijn van de eerbiediging van deze essentiële elementen en algemene beginselen.

Voorts hebben de in dit voorstel vervatte handelsliberaliseringsmaatregelen tot doel, overeenkomstig artikel 207, lid 1, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU), ervoor te zorgen dat de gemeenschappelijke handelspolitiek van de EU wordt gevoerd overeenkomstig de in artikel 21 van het Verdrag betreffende de Europese Unie (VEU) neergelegde beginselen en doelstellingen van het externe optreden van de EU.

Volgens het voorstel zal een vrijwaringsmechanisme op basis van regelmatig toezicht van toepassing zijn, zodat alle maatregelen kunnen worden ingesteld die eventueel noodzakelijk zijn.

- **Verenigbaarheid met bestaande bepalingen op het beleidsterrein**

Deze handelsliberaliseringsmaatregelen stroken met de Associatieovereenkomst en met name met titel V tot instelling van een diepe en brede vrijhandelsruimte, waarin is bepaald dat de partijen gedurende een overgangsperiode van maximaal tien jaar vanaf de inwerkingtreding van die overeenkomst geleidelijk een vrijhandelsruimte tot stand brengen (artikel 143 van de Associatieovereenkomst).

Bovendien heeft Verordening (EU) 2023/1524 aangetoond dat de EU vastbesloten is Moldavië economisch te steunen door middel van internationale handel in de context van de aanvalsoorlog van Rusland tegen Oekraïne. De verlenging van de handelsliberaliseringsmaatregelen zou een logische ontwikkeling van dit beleid zijn.

- **Verenigbaarheid met andere beleidsterreinen van de Unie**

De EU heeft de Russische agressie tegen Oekraïne krachtig veroordeeld en aanzienlijke stappen gezet om Moldavië in deze uitzonderlijke situatie te ondersteunen, onder meer door aanvullende humanitaire steun en grensondersteuning, macrofinanciële bijstand en maatregelen om de handel in deze moeilijke tijden te vergemakkelijken. Daarnaast kreeg Moldavië in juni 2022 de status van kandidaat-lidstaat van de EU en werden in december

2023 toetredingsonderhandelingen geopend. De voorgestelde verordening zou derhalve voldoen aan de verplichting van de EU uit hoofde van artikel 21, lid 3, VEU om toe te zien op de samenhang tussen de diverse onderdelen van haar externe optreden, en aan artikel 207, lid 1, VWEU, waarin is bepaald dat de gemeenschappelijke handelspolitiek wordt gevoerd overeenkomstig de beginselen en doelstellingen van het externe optreden van de EU.

2. RECHTSGRONDSLAG, SUBSIDIARITEIT EN EVENREDIGHEID

- **Rechtsgrondslag**

De rechtsgrondslag van het voorstel is artikel 207, lid 2, VWEU.

- **Subsidiariteit (bij niet-exclusieve bevoegdheid)**

De gemeenschappelijke handelspolitiek is krachtens artikel 3, lid 1, punt e), VWEU een exclusieve bevoegdheid van de EU. Daarom is het subsidiariteitsbeginsel niet van toepassing.

- **Evenredigheid**

Dit voorstel is noodzakelijk voor de uitvoering van de gemeenschappelijke handelspolitiek en om Moldavië in zijn huidige moeilijkheden economisch te ondersteunen, ook op het gebied van handel met de EU.

- **Keuze van het instrument**

Dit voorstel is gebaseerd op artikel 207, lid 2, VWEU en valt onder de gemeenschappelijke handelspolitiek van de EU.

3. EVALUATIE, RAADPLEGING VAN BELANGHEBBENDEN EN EFFECTBEOORDELING

- **Evaluatie van bestaande wetgeving en controle van de resultaatgerichtheid ervan**

Niet van toepassing.

- **Raadpleging van belanghebbenden**

Niet van toepassing.

- **Bijeenbrengen en gebruik van expertise**

Niet van toepassing.

- **Effectbeoordeling**

Opdat de handelsliberaliseringsmaatregelen voor Moldavië na het verstrijken van Verordening (EU) 2023/1524 op 24 juli 2024 worden voortgezet, is het belangrijk dat de verordening op 25 juli 2024 in werking treedt. Gezien deze noodzaak en de daaruit voortvloeiende urgentie van dit voorstel is voor deze maatregel geen effectbeoordeling uitgevoerd. Met betrekking tot de bepalingen van de Associatieovereenkomst inzake handel en daarmee verband houdende aangelegenheden is in opdracht van DG Handel echter een duurzaamheidseffectbeoordeling verricht die in 2012 is bekendgemaakt, en die is meegenomen in het onderhandelingsproces over de diepe en brede vrijhandelsruimte. Uit die beoordeling is gebleken dat de uitvoering van bepalingen inzake handel en daarmee verband houdende aangelegenheden voor zowel de EU als Moldavië een positief economisch effect zou hebben.

Bovendien worden de invoerstromen in het kader van Verordening (EU) 2023/1524 regelmatig gecontroleerd en gerapporteerd, in overeenstemming met artikel 4 van die verordening. Uit dit toezicht is geen voorlopig bewijs van nadelige gevolgen voor de markt van de Unie gebleken.

- **Resultaatgerichtheid en vereenvoudiging**

De maatregel leidt niet tot meer administratieve lasten voor bedrijven.

- **Grondrechten**

Deze maatregelen zullen de in de Associatieovereenkomst opgenomen grondbeginselen respecteren. Met name de eerbiediging van de democratische beginselen, de mensenrechten en de fundamentele vrijheden (artikel 2 van de Associatieovereenkomst).

De maatregelen zouden ook stroken met het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie.

4. GEVOLGEN VOOR DE BEGROTING

Volgens een raming op basis van de invoer van de betrokken producten uit Moldavië in 2021, het laatste jaar voordat autonome handelsmaatregelen werden ingesteld, zal de EU jaarlijks ongeveer 0,3 miljoen EUR aan douane-inkomsten mislopen. De gevolgen voor de eigen middelen van de EU zullen dan ook zeer beperkt zijn.

5. OVERIGE ELEMENTEN

- **Uitvoeringsplanning en regelingen betreffende controle, evaluatie en rapportage**

Onlineverslagen over de ontwikkeling van de bilaterale handel tussen de EU en Moldavië zijn beschikbaar op specifieke websites van de Europese Commissie (europa.com). Om de twee maanden wordt toezicht gehouden op de gevolgen van de verordening, rekening houdend met de informatie over de uitvoer, de invoer, de prijzen op de markt van de Unie en de productie in de Unie van de producten waarop de handelsliberaliseringsmaatregelen van toepassing zijn.

- **Toelichtende stukken (bij richtlijnen)**

Niet van toepassing.

- **Artikelsgewijze toelichting**

In het licht van de crisissituatie in Moldavië die het gevolg is van de Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne is de verordening erop gericht de handelsstromen voor alle invoer uit Moldavië te vergroten door alle nog bestaande heffingen en invoerrechten op Moldavische producten te schorsen. De handelsliberaliseringsmaatregelen zouden worden verleend in de vorm van een volledige schorsing van de invoerrechten op alle producten.

Voorstel voor een

VERORDENING VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

inzake tijdelijke handelsliberaliseringsmaatregelen boven op de handelsconcessies die op producten uit de Republiek Moldavië van toepassing zijn krachtens de Associatieovereenkomst tussen de Europese Unie en de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie en hun lidstaten, enerzijds, en de Republiek Moldavië, anderzijds

HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 207, lid 2,

Gezien het voorstel van de Europese Commissie,

Na toezending van het ontwerp van wetgevingshandeling aan de nationale parlementen,

Handelend volgens de gewone wetgevingsprocedure¹,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) De Associatieovereenkomst tussen de Europese Unie en de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie en hun lidstaten, enerzijds, en de Republiek Moldavië, anderzijds² (de “Associatieovereenkomst”), vormt de basis voor de betrekkingen tussen de Unie en de Republiek Moldavië. Overeenkomstig Besluit 2014/492/EU van de Raad³ wordt titel V van de Associatieovereenkomst, die betrekking heeft op handel en daarmee verband houdende aangelegenheden, sinds 1 september 2014 voorlopig toegepast en is die titel na ratificatie door alle lidstaten in werking getreden op 1 juli 2016.
- (2) In de Associatieovereenkomst wordt uitdrukking gegeven aan de wens van de partijen bij de Associatieovereenkomst (“de partijen”) om de betrekkingen op ambitieuze en innoverende wijze te versterken en uit te breiden, om geleidelijke economische integratie te vergemakkelijken en tot stand te brengen, en om dat te doen met inachtneming van de rechten en verplichtingen die voortvloeien uit het lidmaatschap van de Wereldhandelsorganisatie van de partijen.
- (3) Artikel 143 van de Associatieovereenkomst voorziet in de geleidelijke totstandbrenging van een vrijhandelsruimte tussen de partijen in overeenstemming met artikel XXIV van de Algemene Overeenkomst betreffende tarieven en handel 1994 (“GATT 1994”). Daartoe voorziet artikel 147 van de Associatieovereenkomst in de geleidelijke afschaffing van de douanerechten overeenkomstig de in bijlage XV bij de

¹ Standpunt van het Europees Parlement van ... (nog niet bekendgemaakt in het Publicatieblad) en besluit van de Raad van ...

² PB L 260 van 30.8.2014, blz. 4.

³ Besluit 2014/492/EU van de Raad van 16 juni 2014 betreffende de ondertekening, namens de Europese Unie, en de voorlopige toepassing van de Associatieovereenkomst tussen de Europese Unie en de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie en hun lidstaten, enerzijds, en de Republiek Moldavië, anderzijds (PB L 260 van 30.8.2014, blz. 1).

Associatieovereenkomst opgenomen lijsten en voorziet het in de mogelijkheid om die afschaffing versneld en in ruimere mate te realiseren.

- (4) De niet-uitgelokte en ongerechtvaardigde aanvalsoorlog van Rusland tegen Oekraïne sinds 24 februari 2022 heeft zeer negatieve gevolgen gehad voor de mogelijkheid van de Republiek Moldavië om handel te drijven met de rest van de wereld, met name omdat de uitvoer van de Republiek Moldavië afhankelijk was van doorvoer via Oekraïens grondgebied en van Oekraïense infrastructuur, die momenteel grotendeels niet beschikbaar is. In zulke kritieke omstandigheden en om de negatieve gevolgen van de aanvalsoorlog van Rusland tegen Oekraïne voor de economie van de Republiek Moldavië te verzachten, is het noodzakelijk de ontwikkeling van nauwere economische betrekkingen tussen de Unie en de Republiek Moldavië te versnellen en de steun aan de economie van de Republiek Moldavië voort te zetten. Daarom is het noodzakelijk en passend handelsstromen te blijven stimuleren en concessies te blijven verlenen in de vorm van handelsliberaliseringsmaatregelen voor alle producten, in overeenstemming met de versnelde afschaffing van de douanerechten ter zake van handel tussen de Unie en de Republiek Moldavië.
- (5) Overeenkomstig artikel 21, lid 3, van het Verdrag betreffende de Europese Unie (VEU) moet de Unie toezien op de samenhang tussen de diverse onderdelen van haar externe optreden. Op grond van artikel 207, lid 1, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) moet de gemeenschappelijke handelspolitiek worden gevoerd in het kader van de beginselen en doelstellingen van het externe optreden van de Unie.
- (6) Verordening (EU) 2023/1524 van het Europees Parlement en de Raad⁴ zal op 24 juli 2024 verstrijken.
- (7) De bij de onderhavige verordening ingestelde handelsliberaliseringsmaatregelen moeten de volgende vorm aannemen: i) de schorsing van de toepassing van het stelsel van invoerprijzen op groenten en fruit, en ii) de schorsing van alle tariefcontingenten en invoerrechten. Door middel van deze maatregelen zal de Unie de economische integratie tussen de Republiek Moldavië en de Unie verdiepen en tijdelijk passende economische steun verlenen ten behoeve van de Republiek Moldavië en de marktdeelnemers die zijn getroffen door de aanvalsoorlog van Rusland tegen Oekraïne.
- (8) Om fraude te voorkomen, moet het recht op de bij deze verordening vastgestelde handelsmaatregelen onderworpen zijn aan de voorwaarde dat de Republiek Moldavië heeft voldaan aan alle toepasselijke voorwaarden voor het verkrijgen van voordelen uit hoofde van de Associatieovereenkomst, met inbegrip van de regels inzake de oorsprong van de betrokken producten en de daarmee samenhangende procedures, en dat de Republiek Moldavië zich ertoe verbindt administratief nauw met de Unie samen te werken, overeenkomstig die Associatieovereenkomst.
- (9) De Republiek Moldavië stelt geen nieuwe douanerechten of heffingen van gelijke werking noch nieuwe kwantitatieve beperkingen of maatregelen van gelijke werking in voor de invoer van producten van oorsprong uit de Unie, verhoogt de bestaande

⁴ Verordening (EU) 2023/1524 van het Europees Parlement en de Raad van 20 juli 2023 inzake tijdelijke handelsliberaliseringsmaatregelen boven op de handelsconcessies die op producten uit de Republiek Moldavië van toepassing zijn krachtens de Associatieovereenkomst tussen de Europese Unie en de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie en hun lidstaten, enerzijds, en de Republiek Moldavië, anderzijds (PB L 185 van 24.7.2023, blz. 1).

douanerechten of heffingen niet en voert geen andere beperkingen in, tenzij de context van de aanvalsoorlog van Rusland tegen Oekraïne dat duidelijk rechtvaardigt. De Commissie moet de bevoegdheid krijgen om alle of een deel van de bij deze verordening vastgestelde autonome handelsmaatregelen tijdelijk te schorsen indien de Republiek Moldavië aan een of meer van die voorwaarden niet voldoet.

- (10) Artikel 2 van de Associatieovereenkomst bepaalt dat onder meer de eerbiediging van de democratische beginselen, de mensenrechten en de fundamentele vrijheden, alsmede de bestrijding van de verspreiding van massavernietigingswapens, verwante materialen en de overbrengingsmiddelen daarvoor, essentiële elementen zijn van de Associatieovereenkomst. Krachtens hetzelfde artikel verbinden de partijen zich met name tot inachtneming van de volgende algemene beginselen: de eerbiediging van de rechtsstaat en het beginsel van goed bestuur, de bestrijding van corruptie, al dan niet georganiseerde criminele activiteiten – met inbegrip van die met een transnationaal karakter – en terrorisme, en de eerbiediging van de beginselen van duurzame ontwikkeling en effectief multilateralisme. Het is passend te voorzien in de mogelijkheid om de in deze verordening vastgestelde handelsliberaliseringsmaatregelen tijdelijk te schorsen indien de Republiek Moldavië die essentiële elementen of die algemene beginselen niet eerbiedigt.
- (11) Onder voorbehoud van een beoordeling die de Commissie uitvoert in het kader van het regelmatige toezicht op de gevolgen van deze verordening en die zij start naar aanleiding van een met redenen omkleed verzoek van een lidstaat of op eigen initiatief, moet worden voorzien in de mogelijkheid om alle noodzakelijke maatregelen te nemen ten aanzien van de invoer van producten die binnen de werkingssfeer van deze verordening vallen en die negatieve gevolgen hebben voor de markt voor soortgelijke of rechtstreeks concurrerende producten in de Unie of in een of meer lidstaten.
- (12) Om eenvormige voorwaarden voor de uitvoering van deze verordening te waarborgen, moeten aan de Commissie uitvoeringsbevoegdheden worden toegekend om de handelsliberaliseringsmaatregelen waarin deze verordening voorziet tijdelijk te schorsen indien niet langer wordt voldaan aan de voorwaarden om voor die preferentiële regelingen in aanmerking te komen, en om vrijwaringsmaatregelen in te voeren in gevallen waarin de markt voor soortgelijke of rechtstreeks concurrerende producten in de Unie of in een of meer lidstaten nadelige gevolgen ondervinden van de invoer in het kader van deze verordening. Die bevoegdheden moeten worden uitgeoefend in overeenstemming met Verordening (EU) nr. 182/2011 van het Europees Parlement en de Raad⁵. Voor de vaststelling van voorlopige vrijwaringsmaatregelen moet een raadplegingsprocedure worden gevolgd, gezien de gevolgen en de aard van dergelijke maatregelen en de logische volgorde ervan in relatie tot de vaststelling van definitieve vrijwaringsmaatregelen.
- (13) Het jaarverslag van de Commissie over de uitvoering van de diepe en brede vrijhandelsruimte, die integraal deel uitmaakt van de Associatieovereenkomst, moet een gedetailleerde beoordeling bevatten van de uitvoering van de bij deze verordening vastgestelde handelsliberaliseringsmaatregelen.

⁵ Verordening (EU) nr. 182/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 16 februari 2011 tot vaststelling van de algemene voorschriften en beginselen die van toepassing zijn op de wijze waarop de lidstaten de uitoefening van de uitvoeringsbevoegdheden door de Commissie controleren (PB L 55 van 28.2.2011, blz. 13).

- (14) Gezien de urgentie van de kwestie die verband houdt met de door de Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne veroorzaakte situatie, wordt het passend geacht een uitzondering te maken op de periode van acht weken bedoeld in artikel 4 van Protocol nr. 1 betreffende de rol van de nationale parlementen in de Europese Unie, gehecht aan het VEU, aan het VWEU en aan het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie.
- (15) Gezien de economische situatie in de Republiek Moldavië en het verstrijken van Verordening (EU) 2023/1524 op 24 juli 2024, moet deze verordening op 25 juli 2024 in werking treden,

HEBBEN DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

Artikel 1

Handelsliberaliseringsmaatregelen

De volgende handelsliberaliseringsmaatregelen worden ingesteld:

- a) alle in bijlage XV-A bij de Associatieovereenkomst vastgestelde tariefcontingenten worden geschorst en de onder die contingenten vallende producten mogen zonder douanerechten uit de Republiek Moldavië in de Unie worden ingevoerd;
- b) de toepassing van het stelsel van invoerprijzen wordt geschorst voor de producten waarop het van toepassing is zoals bepaald in bijlage XV-B bij de Associatieovereenkomst; op de invoer van die producten zijn geen douanerechten van toepassing.

Artikel 2

Voorwaarden om in aanmerking te komen voor de handelsliberaliseringsmaatregelen

Voor de in artikel 1 vastgestelde handelsliberaliseringsmaatregelen gelden de volgende voorwaarden:

- a) de Republiek Moldavië leeft de regels na inzake de oorsprong van producten en de daarmee samenhangende procedures, zoals bepaald in de Associatieovereenkomst;
- b) de Republiek Moldavië stelt geen nieuwe douanerechten of heffingen van gelijke werking noch nieuwe kwantitatieve beperkingen of maatregelen van gelijke werking in voor de invoer van producten van oorsprong uit de Unie, verhoogt de bestaande douanerechten of heffingen niet en voert geen andere beperkingen in, met inbegrip van discriminerende interne administratieve maatregelen, tenzij dat duidelijk gerechtvaardigd is in de context van de Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne, en
- c) de Republiek Moldavië eerbiedigt de democratische beginselen, mensenrechten en fundamentele vrijheden, en gaat de verspreiding tegen van massavernietigingswapens, verwante materialen en overbrengingsmiddelen daarvoor, eerbiedigt de beginselen van de rechtsstaat en goed bestuur, de bestrijding van corruptie, al dan niet georganiseerde criminele activiteiten, waaronder die met een transnationaal karakter, en terrorisme, en eerbiedigt de beginselen van duurzame ontwikkeling en effectief multilateralisme zoals bedoeld in de artikelen 2, 9 en 16 van de Associatieovereenkomst.

Artikel 3

Tijdelijke schorsing van maatregelen

1. Indien de Commissie oordeelt dat er voldoende bewijs is dat de Republiek Moldavië niet aan de in artikel 2 uiteengezette voorwaarden voldoet, kan zij door middel van een uitvoeringshandeling de in deze verordening bedoelde handelsliberaliseringsmaatregelen geheel of gedeeltelijk schorsen. Die uitvoeringshandeling wordt vastgesteld overeenkomstig de in artikel 5, lid 3, bedoelde onderzoeksprocedure.
2. Indien een lidstaat de Commissie verzoekt een van de in deze verordening vastgestelde handelsliberaliseringsmaatregelen te schorsen wegens niet-naleving door de Republiek Moldavië van de in artikel 2, punt b), uiteengezette voorwaarden, brengt de Commissie binnen vier maanden na dat verzoek een met redenen omkleed advies uit over de vraag of de bewering dat er sprake is van een niet-naleving door de Republiek Moldavië, onderbouwd is. Indien de Commissie tot de conclusie komt dat de bewering onderbouwd is, leidt zij de in lid 1 van dit artikel bedoelde procedure in.

Artikel 4

Vrijwaringsmaatregelen

1. Indien een onder artikel 1 vallend product van oorsprong uit de Republiek Moldavië wordt ingevoerd onder voorwaarden die nadelige gevolgen hebben voor de markt voor soortgelijke of rechtstreeks concurrerende producten in de Unie of in een of meer lidstaten, kan de Commissie alle noodzakelijke maatregelen instellen door middel van een uitvoeringshandeling. Die uitvoeringshandeling wordt vastgesteld overeenkomstig de in artikel 5, lid 3, bedoelde onderzoeksprocedure.

Deze maatregelen kunnen worden ingesteld zolang als nodig is om de nadelige gevolgen voor de markt voor soortgelijke of rechtstreeks concurrerende producten in de Unie of in een of meer lidstaten op te vangen.
2. De Commissie houdt regelmatig toezicht op de effecten van deze verordening, met inachtneming van de informatie over uitvoer, invoer, prijzen op de markt van de Unie of op die van een of meer lidstaten en productie in de Unie van de producten waarop de in artikel 1, punt a), vastgestelde handelsliberaliseringsmaatregelen van toepassing zijn.

De Commissie stelt de lidstaten om de twee maanden in kennis van de resultaten van het regelmatige toezicht, te beginnen bij de inwerkingtreding van deze verordening.
3. De Commissie beoordeelt de situatie op de markt voor soortgelijke of rechtstreeks concurrerende producten in de Unie of in een of meer lidstaten om maatregelen in te stellen overeenkomstig lid 1. Die beoordeling wordt gestart:
 - a) naar aanleiding van een met redenen omkleed verzoek van een lidstaat, met voldoende voorlopig bewijs waarover die lidstaat redelijkerwijs kan beschikken op grond van lid 4, van invoer die nadelige gevolgen heeft voor de in lid 1 bedoelde markt, of
 - b) op eigen initiatief, nadat het de Commissie duidelijk is geworden dat er voldoende voorlopig bewijs is dat er sprake is van invoer die nadelige gevolgen heeft voor de in lid 1 bedoelde markt.

De in de eerste alinea bedoelde beoordeling wordt afgesloten binnen vier maanden na de aanvang ervan.

4. Bij het verrichten van de beoordeling op grond van lid 3 houdt de Commissie rekening met alle relevante marktontwikkelingen, met inbegrip van de gevolgen van de betrokken invoer voor de situatie op de markt voor soortgelijke of rechtstreeks concurrerende producten in de Unie of in een of meer lidstaten. Die beoordeling omvat factoren zoals:
 - a) de snelheid en de omvang van de toename van de invoer uit de Republiek Moldavië van het betrokken product in absolute en relatieve cijfers;
 - b) de gevolgen van de betrokken invoer voor de productie en de prijzen in de Unie of in een of meer lidstaten, rekening houdend met de ontwikkeling van de invoer uit andere bronnen.

Deze opsomming is niet volledig en ook andere relevante factoren kunnen in aanmerking worden genomen.

5. In kritieke omstandigheden waarin vertraging moeilijk te herstellen schade zou veroorzaken, kan de Commissie elke noodzakelijke maatregel voorlopig instellen door middel van een uitvoeringshandeling. Dergelijke maatregelen kunnen alleen worden ingesteld na een naar behoren gemotiveerd verzoek van een lidstaat overeenkomstig lid 3, punt a), van dit artikel, en zij worden binnen 21 dagen na ontvangst van het verzoek vastgesteld. De uitvoeringshandeling wordt volgens de in artikel 5, lid 4, bedoelde raadplegingsprocedure vastgesteld. De looptijd van een voorlopige vrijwaringsmaatregel mag niet meer bedragen dan 120 dagen.
6. Wanneer de Commissie op grond van de in lid 3 bedoelde beoordeling van oordeel is dat de markt voor soortgelijke of rechtstreeks concurrerende producten in de Unie of in een of meer lidstaten nadelige gevolgen heeft ondervonden en zij voornemens is om overeenkomstig lid 1 een definitieve maatregel in te stellen, maakt zij in het Publicatieblad van de Europese Unie een bericht bekend waarin zij de invoering van die maatregelen aankondigt. Het bericht bevat een samenvatting van de belangrijkste resultaten van de beoordeling en vermeldt de termijn waarbinnen belanghebbenden hun standpunt schriftelijk kenbaar kunnen maken. Die termijn mag niet meer dan tien dagen bedragen, te rekenen vanaf de datum van bekendmaking van het bericht.
7. Indien de Commissie op grond van lid 1 of lid 5 een maatregel instelt waarbij een bij artikel 1, punt a), geschorst tariefcontingent weer wordt ingevoerd, wordt bij het beheer van dat tariefcontingent rekening gehouden met de hoeveelheid die is ingevoerd in het kalenderjaar waarin de Commissie die maatregel heeft ingesteld.

Artikel 5

Comitéprocedure

1. De Commissie wordt bijgestaan door het bij artikel 285, lid 1, van Verordening (EU) nr. 952/2013 van het Europees Parlement en de Raad⁶ ingestelde Comité douanewetboek, wat artikel 3, lid 1, van deze verordening betreft. Dat comité is een comité in de zin van Verordening (EU) nr. 182/2011.

⁶ Verordening (EU) nr. 952/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 9 oktober 2013 tot vaststelling van het douanewetboek van de Unie (PB L 269 van 10.10.2013, blz. 1).

2. Wat artikel 4, lid 1, van deze verordening betreft, wordt de Commissie bijgestaan door het bij artikel 3, lid 1, van Verordening (EU) 2015/478 van het Europees Parlement en de Raad ingestelde Comité vrijwaringsmaatregelen. Dat comité is een comité in de zin van Verordening (EU) nr. 182/2011.
3. Wanneer naar dit lid wordt verwezen, is artikel 5 van Verordening (EU) nr. 182/2011 van toepassing.
4. Wanneer naar dit lid wordt verwezen, is artikel 4 van Verordening (EU) nr. 182/2011 van toepassing.

Artikel 6

Beoordeling van de uitvoering van de handelsliberaliseringsmaatregelen

Het jaarverslag van de Commissie over de uitvoering van de diepe en brede vrijhandelsruimte bevat een gedetailleerde beoordeling van de uitvoering van de handelsliberaliseringsmaatregelen waarin deze verordening voorziet en bevat, voor zover passend, een beoordeling van de sociale gevolgen van die maatregelen in de Republiek Moldavië en in de Unie. Informatie over de invoer van in artikel 1, punt a), bedoelde producten wordt beschikbaar gesteld op de website van de Commissie en wordt maandelijks bijgewerkt.

Artikel 7

Inwerkingtreding en toepassing

Deze verordening treedt in werking op 25 juli 2024.

Zij is van toepassing tot en met 24 juli 2025.

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat.

Gedaan te Brussel,

Voor het Europees Parlement
De voorzitter

Voor de Raad
De voorzitter

**FINANCIËEL MEMORANDUM VOOR VOORSTELLEN DIE UITSLUITEND
GEVOLGEN HEBBEN VOOR DE ONTVANGSTENZIJDE VAN DE BEGROTING**

1. BENAMING VAN HET VOORSTEL:

Voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad inzake tijdelijke handelsliberaliseringsmaatregelen boven op de handelsconcessies die op Moldavische producten van toepassing zijn krachtens de Associatieovereenkomst tussen de Europese Unie en de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie en hun lidstaten, enerzijds, en de Republiek Moldavië, anderzijds.

2. BEGROTINGSONDERDELEN:

Hoofdstuk 12, artikel 120

Begroot bedrag voor het jaar 2024: **24 620 400 000 EUR**

3. FINANCIËLE GEVOLGEN

☐ Het voorstel heeft geen financiële gevolgen

☒ Het voorstel heeft geen financiële gevolgen voor de uitgaven maar wel voor de ontvangsten, namelijk:

Begrotingsonderdeel	Ontvangsten	Periode: deel van 2024 – deel van 2025* (in miljoenen euro's (tot op 1 decimaal))
Hoofdstuk 12, artikel 120 ¹	<i>Gevolgen voor de eigen middelen</i>	0,3
Totaal		

* Periode van één jaar sinds de inwerkingtreding van de verordening

De berekeningen zijn gebaseerd op invoervolumes voor 2021 van producten die onder de voorgestelde verordening vallen en die het jaarlijkse rechtenvrije contingent overschrijden. 2021 was het laatste jaar voordat autonome handelsmaatregelen werden ingesteld.

Op basis van bovenstaande berekeningen wordt het verlies aan traditionele eigen middelen als gevolg van de voorgestelde verordening geraamd op 0,366 miljoen EUR (brutobedrag, inclusief inningskosten) $\times 0,75 = 0,274$ miljoen EUR voor de betrokken periode.

¹ Voor traditionele eigen middelen (landbouwrechten, suikerheffingen en douanerechten) moeten nettobedragen worden vermeld, d.w.z. na aftrek van 25 % aan inningskosten.

4. FRAUDEBESTRIJDINGSMAATREGELEN

Om fraude te voorkomen moet het recht op de bij de voorgestelde verordening vastgestelde autonome handelsmaatregelen onderworpen zijn aan de voorwaarde dat Moldavië heeft voldaan aan alle toepasselijke voorwaarden voor het verkrijgen van voordelen uit hoofde van de Associatieovereenkomst, met inbegrip van de regels inzake de oorsprong van de betrokken producten en de daarmee samenhangende procedures, en zich ertoe verbindt administratief nauw met de Unie samen te werken, overeenkomstig die overeenkomst.